

Νέοι κανόνες για επιτάχυνση δημοσίων επενδύσεων και ταχύτερη απορρόφηση ευρωπαϊκών πόρων

2024/05/14 14:30 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το σχέδιο νόμου για το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων παρουσίασαν ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Κωστής Χατζηδάκης και ο αναπληρωτής υπουργός, Νίκος Παπαθανάσης.

Οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο νόμου αποσκοπούν στην επιτάχυνση της υλοποίησης των έργων, που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή/ και ευρωπαϊκούς πόρους και κατ' επέκταση στην ταχύτερη και αποτελεσματικότερη απορρόφηση των κονδυλίων, στον καλύτερο προγραμματισμό των έργων, στην έγκαιρη διασφάλιση της χρηματοδότησής τους και την περαιτέρω μείωση της γραφειοκρατίας.

Σημειώνεται επίσης ότι για πρώτη φορά, συστήνεται μηχανισμός για τη διασφάλιση της απαιτούμενης συντήρησης των έργων, όπως επίσης και ξεχωριστός λογαριασμός χρηματοδότησης έργων για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών.

Ειδικότερα, οι κυριότερες ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου περιλαμβάνουν τα εξής:

- Το ΠΔΕ μετασχηματίζεται σε ΑΠΔΕ (Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων) και διαχωρίζεται:

– Στο Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος, που περιλαμβάνει έργα χρηματοδοτούμενα από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών (όπως ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, προγράμματα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου-ΕΟΧ κ.λπ.) και από εθνικούς πόρους, κ.ά.

– Στο Εθνικό Σκέλος, που περιλαμβάνει έργα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους, όπως το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

- Θεσπίζεται Άξονας Μακροχρόνιων Δεσμεύσεων σε ορίζοντα 20ετίας για τα έργα των οποίων το κόστος ολοκλήρωσης εκτείνεται σε χρόνο πέραν της εκάστοτε προγραμματικής περιόδου, προκειμένου να γίνεται πιο αποτελεσματικά η παρακολούθηση των έργων.
- Συστήνεται Μητρώο Καταγραφής και Παρακολούθησης Δαπανών Συντήρησης και Λειτουργίας Έργων ΠΔΕ με ορίζοντα 10ετίας, προκειμένου να

παρακολουθείται και να διασφαλίζεται η ομαλή χρηματοδότηση για το χρονικό διάστημα πέραν της ολοκλήρωσής τους. Συγκεκριμένα γίνεται υποχρεωτική η υποβολή στοιχείων ως προς το εκτιμώμενο κόστος συντήρησης (συνολικό και ετήσιο), τον αρμόδιο φορέα συντήρησης και την πηγή χρηματοδότησης.

- Δημιουργείται διακριτός λογαριασμός για τη χρηματοδότηση έργων πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, την εκτέλεση και την παρακολούθηση των σχετικών πληρωμών. Στόχος είναι η ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση και παρακολούθηση των έργων αυτών.
- Τα μεμονωμένα έργα εντάσσονται σε ομάδες και κατηγορίες σε συνδυασμό με τους στρατηγικούς στόχους και τους Άξονες των Προγραμμάτων.
- Δημιουργείται νέος μηχανισμός παρακολούθησης και διαχείρισης των έργων, που δεν περιλαμβάνονται σε Προγράμματα (Λοιπά Έργα), απλουστεύοντας τη διαδικασία ένταξης των έργων αυτών στο ΠΔΕ.
- Εισάγεται η υποχρέωση των φορέων χρηματοδότησης να εκτιμήσουν τις δαπάνες τους και να ενημερώσουν σχετικά ως προς το ΠΔΕ μία φορά ετησίως (Σεπτέμβριος) κατά το στάδιο προετοιμασίας κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού του επόμενου έτους συνδυαστικά με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής.
- Προβλέπεται ρύθμιση περί αυτόματης επανεγγραφής των ήδη ενταγμένων έργων στο ΠΔΕ του επόμενου έτους χωρίς προηγούμενη πρόσθετη διαδικασία.
- Ενοποιούνται δύο διαδικαστικά βήματα, αυτά της χρηματοδότησης και της κατανομής για την ταχύτερη υλοποίηση του ετήσιου προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.
- Βελτιώνονται οι όροι ένταξης των «έργων προς ωρίμανση» στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προκειμένου να μεταφερθούν μελλοντικά στο συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα του ΠΔΕ θέτοντας ως επιπλέον κριτήριο πέραν της συνάφειας του έργου και αυτό της διαθεσιμότητας των πόρων.
- Εξορθολογίζεται η διαδικασία της υπερδέσμευσης των πιστώσεων καθώς προβλέπεται μεγαλύτερο ποσοστό απορρόφησης των ετήσιων πιστώσεων από τους φορείς χρηματοδότησης, από 60% σε 70%, και την «επιβράβευση» των φορέων χρηματοδότησης εφόσον παρουσιάσουν ικανοποιητική απορρόφηση ποσοστού 70%.

Στο πλαίσιο της συνέντευξης παρουσιάστηκαν στοιχεία αναφορικά με τις επιδόσεις της χώρας στον τομέα των επενδύσεων και στην απορρόφηση των ενωσιακών κονδυλίων. Συγκεκριμένα:

- Μεταξύ 2019 και 2023 η Ελλάδα παρουσίασε τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση των επενδύσεων στην ΕΕ, με ποσοστό 41,3% έναντι 1% που ήταν ο μέσος όρος της ευρωζώνης.
- Το ΕΣΠΑ 2014-2020 παρουσιάζει αυτή τη στιγμή ποσοστό απορρόφησης 97% και

απομένει η δήλωση δαπανών που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί, προκειμένου να πετύχουμε την πλήρη, 100%, απορρόφηση των πόρων.

- Συνδυαστικά, από το ΕΣΠΑ 2021-2027 και το Ταμείο Ανάκαμψης η Ελλάδα εξασφάλισε τους περισσότερους πόρους μεταξύ των «27» σε σχέση με τον πληθυσμό. Αντίστοιχα οι διαθέσιμοι πόροι από το Ταμείο Ανάκαμψης (δάνεια και επιδοτήσεις) για τη χώρα μας διαμορφώνονται στο 19,66% του ΑΕΠ, ποσοστό που είναι το υψηλότερο μεταξύ των «27».

- Οι πόροι που εξασφάλισε η Ελλάδα από το ΕΣΠΑ 2021-2027 φθάνουν στα 26,2 δισ. ευρώ (20,9 δισ. η ενωσιακή συμμετοχή και 5,3 δισ. η εθνική συνεισφορά), ενώ το ελληνικό πρόγραμμα ήταν το πρώτο μεταξύ των «27» που εγκρίθηκε από την ΕΕ. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα (8 Μαΐου) στοιχεία της ΕΕ το ποσοστό απορρόφησης κονδυλίων της χώρας μας από το πρόγραμμα είναι το τρίτο υψηλότερο στην ΕΕ, με μεγάλη διαφορά από το μέσο όρο των «27».

- Αναφορικά με το Ταμείο Ανάκαμψης, η Ελλάδα είναι έκτη μεταξύ των «27» ως προς το ποσοστό απορρόφησης των πόρων του Ταμείου, έχοντας απορροφήσει το 41,4% των κονδυλίων, έναντι 29,4% που είναι ο μέσος όρος στην ΕΕ. Επιπλέον η χώρα μας έχει εκπληρώσει το 23% των οροσήμων που συνδέονται με τη χρηματοδότηση από το Ταμείο έναντι 17% που είναι ο μέσος όρος των «27».